Aº. 1826 Nº. 101.

LEYDSCHE COURANT.

WOENSDAG DEN 23 AUGUSTUS.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 18 Augustus. De Markies de Caraman, Ambassadeur van Frankrijk aan het Hof van Oostenrijk, is heden alhier aangekomen en zal zich naar den Johannisberg begeven.

Den 10 dezer heeft men te Weenen eene proeve genomen met een stoom-kanon van de uitvinding der Heeren Franciscus Besetzny, Inspecteur der gebouwen. Zonder bekend te zijn met de zamenstelling der door Perkins uitgevonden machine, waarvan in der tijd melding gemaakt is, is het den Heer Besetzny gelukt een dergelijk van minder omvang uit te vinden, hetwelk, de evenredigheid in acht nemende, alle de bekende uitwerkingen der machine van Perkins voortbrengt, en onder anderen in eene minuut 250 schoten doet tegen een vastgesteld wit.

Van de Poolsche grenzen schrijft men, dat Z. K. H. de Grootvorst Konstantyn, de kroonings-plegtigheid van Keizer Nicolaas, te Moskou, niet zal bijwonen. Men verhaalde, dat dadelijk, na de terugkomst van den Keizer te Petersburg, eene belangrijke verandering in het ministerie plaats moest hebben.

Volgens Oostenrijksche berigten was Reschid-Pacha den 3 Julij van Salona met zijn leger opgebroken, om door Beotie naar Attika te trekken. Op den 29 Junij zouden 4000 Arabieren, van Alexandria komende, in de golf van Calamata ontscheept zijn en Ibrahim-Pacha van daar, den 4 Julij, vertrokken zijn, om Napoli di Romania te gaan insluiten. Een smaldeel der Egiptische vloot, die te Navarino ligt, was op het punt om uit te loopen, ten einde zich te vereenigen met de vloot van den Kapitan Pacha, welke vijftig zielen sterk is, en wier eerste onderneming, naar men zegt, tegen Hijdra gerigt zijn zal. De Griekse flottille was aldaar vereenigd en scheen geweld met geweld te willen keeren. De inwoners van Spezzia, Pardi, Egina en Koluri hebben hunne woningen verlaten en naar Hijdra de wijk genomen, waar veel verwarring en wanorde heerschen.

Met ongeduld ziet men eenige tijding te gemoet omtrent Lord Cochrane, daar men tot nog toe niets, ten minste niets stellig, van hem of zijne expeditie gehoord heeft, en het ondertusschen aan geene geruchten ontbreekt over de plannen, die hij tegen de vijanden der Grieken zou hebben. Te Ancona verhaalde men, dat hij reeds de Egyptische vloot te Navarino aangevallen en geslagen had.

Met verlangen ziet men weder nadere tijdingen van Konstantinopolen te gemoet. De post van den 22 Julij van daar was op den gewonen tijd te Bucharest niet aangekomen.

Het beveelschrift van den Sultan, waarbij de redenen worden uiteengezet van het afschaffen van het korps Janitsaren, ziet thans het licht en is inderdaad merkwaardig. De Sultan ontveinst niet, dat hij door de voornaamste wetgeleerden en staatsdienaren van zijn Rijk gemagtigd is geworden, om eene meer aan wet en orde onderworpene krijgsmagt in te stellen, alleen het oogmerk, om Gods woord weder levende te maken, en de argelistigheid, met welke de ongeloovigen hunne overmagt hebben weten te vestigen, te verijdelen; dat de Muzelmannen zich daarom van hunne zijde met het geloof moeten toerusten en zich aan de krijgstucht onderwerpen. — Men meent in Rusland, dat de zin dezer woorden niet onduidelijk is, en men bewonderd aldaar de openhartigheid, waarmede de Divan hare aanstaande bedoeling voor Europa aan den dag legt; daar men twijfelt, of den Sultan den regten weg heeft ingeslagen, om het nationaal gevoel der Muzelmannen op te wekken, en men schrijft aldaar deze militaire hervorming aan geenen anderen, dan aan eenen Frankischen invloed toe.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den 19 Augustus. De Heer Canning, eergister van Combe Wood in deze stad wedergekeerd, heeft gisteren op het bureau van buitenlandsche zaken met de Oostenrijksche, Russische en andere vreemde Ministers gearbeid; waarna gisteren depêches aan onze Ambassadeurs te Madrid en te Parijs afgezonden werden.

Te Manchester is eergisteren eene zamenkomst gehouden, waarin tot eene petitie aan den Koning besloten is. Dit stuk schildert den vreeselijken toestand der arbeidende klassen in dat gedeelte van Engeland, en kan, volgens onze papieren, onmogelijk zonder aandoening gelezen worden. Intusschen schijnt het, uit den *Courier*, dat de staat der zaken verbeterd. De hoofd-oorzaak der verlegenheid was, volgens dat blad, de plotselinge vermindering der in omloop zijnde geldwaarden. Overvloed van geld, zegt het, doet meestal grooter voorraad van goederen opslaan, dan anders zou plaats hebben; snelle vermindering stuit de bestellingen en met dezelve het werk. Het ministeriële blad gaat hierop voort, aan het vestigen van bij-takken der nationale bank aan te prijzen, beter in staat om de werking van een onverwachten schrik te weerstaan dan bijzondere banken, van welke de zwakke steeds bezwijken en op deze wijs onheil voortplanten door geheel het land.

De berigten uit Ierland zijn uiterst bedroevend: in dat [illegible] voornamelijk door gehele zeer bodemlooze koorts-ziekten uitgebroken; alle gasthuizen waren opgepropt vol, talrooze arme zieken lagen bovendien hulpeloos in hunne huizen, en de sterfte was verbazend. Men schrijft dit voornamelijk toe aan de geweldige droogte, welke een misgewas van aardappelen, in Ierland bijna het eenige voedsel van den gemeenen man, veroorzaakt heeft. Aardappelen en meel zouden de beste geneesmiddelen zijn, en men hoopt dat daarvoor van Gouvernementswege gezorgd zal worden.

Er zijn tijdingen uit Rio-Janeiro van den 14 Junij: den eersten dier maand is het Fransche fregat *la Seine* er aangekomen, met den Baron de Chaprol, die overbrenger is van het bekragtigde tractaat tusschen den Keizer en den Koning van Frankrijk. Zijne Majesteit heeft het dekreet omtrent de sequestratie van Portugeesch eigendom geheel vernietigd.

De Heer Cockburn, de Engelsche Minister te Columbia, is dezer dagen hier terug gekomen, uit hoofde van den slechten staat zijner gezondheid, die hem belet heeft om verder dan naar Carthagena te gaan.

Het Congres van Columbia heeft den 28sten Mei zijne zitting gesloten, na alvorens eene tweede wet te hebben vastgesteld ter verzekering der interest-betaling van de Staatsschuld. De maatregelen der uitvoerende magt, om voorschotten daartoe te erlangen, worden goedgekeurd, en zij wordt gemagtigd om, niettegenstaande de bepalingen, welke daartegen mogten strijden, tot betaling der dividenden alle gelden te besteden, welke de Staatsdienst niet onontbeerlijk vereischen mogt. Van Carthagena wordt onder dagteekening van den 27 Junij gemeld, dat de Spaansche vloot in geene tien dagen gezien was, zoo dat men dacht, dat zij de kust verlaten had. Intusschen kwijnde de koophandel voortdurend.

Men heeft alhier de Couranten van Buenos-Ayres ontvangen tot den 31 Mei. Men had den 25 met veel geestdrift de 16de verjaardag der onafhankelijkheid gevierd, en hetgeen de gemoederen nog meer opgewonden had, was dat juist op dien dag het Braziliaansch blokkade-eskader eenen aanval op het eskader der Republiek onder bevel van den Admiraal Brown, in het gezigt van Buenos-Ayres was komen doen; een aanval, die dadelijk afgeslagen werd, en waarbij men elkander weinig schade schijnt toegebragt te hebben. Na een schutgevaarte van een uur, werd de Braziliaansche scheepsmagt genoodzaakt om te wijken, en weldra was zij buiten het gezigt. In Buenos-Ayres was men op den 31 Mei met de finantiele krisis in Engeland bekend, en ondervond men er, door het met protest wederkeeren van vele op de mijn-associatien in Engeland getrokken wissels, geene mindere verlegenheid in het commerciele dan in de ergste oogenblikken hier te lande.

Volgens een Bengaalsch dagpapier is, den 10 Julij des vorigen jaars, een nieuw eiland en koralarif ontdekt op 21 gr. zuider breedte en 143 gr. ooster lengte, door het stranden en vergaan van het Oost-Indische schip *Valetta*, hetwelk den 13 Junij bevorens met ballast van Port Jackson gezeild was, en waarvan het volk zich in eene boot gered heeft.

Met eene depêche van den Britschen Consul te Tripoli heeft men berigt, dat de reiziger Major Laing te Tumbuctoo is aangekomen.

Men heeft tijdingen van Kaap de Goede Hoop tot den 18 Mei. Zij melden melding van eene plotselijke overstrooming der Zondags-rivier, welke bijna de geheele Stad van Graaf-Reinet onder water gezet heeft, doch, gelijk zulks het eigen der Zuid-Afrikaansche rivieren is, weder even snel is afgeloopen. Niemand had het leven verloren, doch er was veel schade geleden en men vreesde voor de berigten van verdere gedeelten der oeverlanden, vooral daar, waar andere stroomen zich met de Zondags-rivier vereenigen.

Gister warep de 3 pCts. gesteld 79 en een vierde; ditto gecons. 78 en 3 achtsten; de Actien van de Bank 202 en één half. De wissel op Amsterdam 12 en 8, en op zigt 12 en 5/4 op Rotterdam 12 en 9.

FRANKRYK.

PARYS den 19 Augustus. Alle de kamers van het Koninklijk gerechtshof zijn gister ochtend vergaderd geweest, om te delibereren over de aanklagt van den Graaf de Montlosier, over het met onze wetten strijdige bestaan der Jesuiten en congregatien in Frankrijk. Het hof heeft zich deswegens incompetent verklaard.

Het Hof van Nancij moet morgen eene aanklagt in overweging nemen tegen het mandement, door den Bisschop van Nancij bij gelegenheid van het Jubilé uitgevaardigd, waarin die Geestelijke de vonnissen van het Hof van Parijs in het proces van den *Constitutionnel* en *Courier* sterk gegispt heeft. De President, welke, alvorens eene vergadering der kamers te beleggen, het oordeel van den Minister van justitie gevraagd had, heeft van Zijne Exc. een antwoord ontvangen, dat de zaak moest voortgezet worden en het hof zijn pligt wist. De aanklagt is door een Raadsheer van het hof, den Heer Boijard, gedaan.

Met eene buitengewone gelegenheid heeft men hier brieven van Madrid van den 9 Augustus, die tijdingen uit Portugal behelzen, volgens welke de Infante Regentes bij gelegenheid van het afleggen van den eed aan de constitutie een coup en gala gehouden heeft, waarop de

(*Het vervolg op de laatste blaadz.*)

moest begeven, en dat de Markies de Caraman, de Graaf van Bernstorff en verscheide andere aanzienlijke personen er ook gewacht werden.

Zie daar dus een continentaal congres. De Hertog de San Carlos, zoo bijzonder tot het verlaten van Petersburg geneigd, zal de tijd hebben om aldaar aan te komen. Er ontbreekt wel is waar een Turksche commissaris, maar de verhevene Porte is misschien zeker dat men te Johannisberg meer aan een Agent zal vinden, mijverig om hare belangen voor te staan en te verdedigen.

„ Zal deze vereeniging de opstandelingen van Morea, de constitutionelen van Lissabon of eenige nieuwe zamenwering van studenten ten doel hebben? Wij willen het niet weten; het, is van zulk een buitengemeen belang, dat wij wenschen, dat de volgende dagen ons daarover ophelderingen geven.

Wij hebben gezegd en herzeggen dat de reis van den Vorst von Metternich naar den Johannisberg het houden van een congres aldaar ten doel heeft. Dit werd tegengesproken en men behandelde ons als geestdrijvers. Onderwijlen schrijft men van Frankfort, dat de Heer von Tatischeff, buitengewoon en gevolmagtigd Minister van Rusland aan het hof van Toskane, aldaar was aangekomen en zich naar Johannisberg begeven, en dat de Markies de Caraman, de Graaf van Bernstorff en verscheide andere aanzienlijke personen er ook gewacht werden.

Zie daar dus een continentaal congres. De Hertog de San Carlos, zoo bijzonder tot het verlaten van Petersburg geneigd, zal de tijd hebben om aldaar aan te komen. Er ontbreekt wel is waar een Turksche commissaris, maar de verhevene Porte is misschien zeker dat men te Johannisberg meer aan een Agent zal vinden, mijverig om hare belangen voor te staan en te verdedigen.

„ Zal deze vereeniging de opstandelingen van Morea, de constitutionelen van Lissabon of eenige nieuwe zamenwering van studenten ten doel hebben? Wij willen het niet weten; het, is van zulk een buitengemeen belang, dat wij wenschen, dat de volgende dagen ons daarover ophelderingen geven.

(*Het vervolg op de laatste blaadz.*)

Nieuwe oplussen zijn te Oporto, Evora, Elvas, Chavès en Braganza uitgebroken, en in de provincie Tra-los-Montes vooral heerscht veel gisting. De neef van den Generaal Silveira is aan het hoofd zeiner rojalistische parrij. Verscheiden Generals zijn met Spanje gekomen en de soldaten die op het Spaansch grondgebied eene wijkplaats zoeken, worden er ontwapend. De Portugesche autoriteiten hebben hen van den Gouvernem. van Badajos doen terug eischen, welke deswegens orders van het Gouvernement hebt gevraagd. De Heer Gomés, Ambassadeur van Portugal te Madrid, heeft zijn ontslag genomen.

De dood van dik bevijs doet openlijk zien, dat het Spaansche Gouvernement de constitutionele orde van zaken in Portugal zeer gegenegen is en de enkele provincien zijn het vooreel van anti-constitutionele reac-

tien ten voordeele van Don Miguel.

Dat deze ziekte geene andere is, dan de gewone galachtige ziekte, die hier en elders, zoo dikwijls in vroegere jaren gegrasseerd heeft, en ook nog thans in de Ommelanden van dit gewest, ook in andere provincien, en in het algemeen op alle plaatsen, die kleigrond hebben, heerschende is; dat deze ziekte (gelijk bekend is), alleen gezien wordt na aanhoudend heete zomers, vooral wanneer de kleigronden, door wat vroeger of wat later gevallene regens, de juiste maat van bevochtiging hebben, die vereischt wordt tot zekere gisring en ontwikkeling van schadelijke dampen, die op zand- en veengronden niet ontstaan, en dat deze ziekte dus in onderscheidene jaren, of geheel niet, of minder of meerder menigvuldig voorkomt, naar mate dit een en ander al of niet, in meerder of minderen graad, is voorafgegaan; dat dien ten gevolge ook in 1799, na een zeer aanhoudend heete zomer, dezelfde ziekte, zoo hier als op andere plaatsen, even sterk en algemeen, dan nu, geheerscht heeft, ook in latere jaren van de vorige, en in de eerste van deze eeuw (1808, 1809 en 1811), vrij veel, doch minder geruchtverwekkend wierd waargenomen; en dat dezelve dit jaar wederom menigvuldig, en vroeger dan gewoonlijk, in deze Stad, de Ommelanden, West-vriesland en elders, regeert, om dat eene zoo aanhoudende als reeds vroegtijdig, groote en menigmaal buitengewone hitte, nevens de daarop in Julij gevolgde bevochtiging van den grond, zoo buitengewoon vrugtbaar waren in het daarstellen van de vereischten tot zoodanige ziekte, zoo wel als in het voorbereiden van het menschelijk ligchaam tot deze en andere ziekten. Voorts, dat overigens deze ziekte, alleen in menigvuldigheid, ook bij sommigen in hevigheid, doch geenszins in geaardheid verschilt van alle de vorige hier en elders waargenomen galachtige herfstziekten, geenszins pestaardig, kwaadaardig, rottig, noch besmettelijk is; en dat zelfs in de kleinste huizen, of enkele kamers der behoeftigen, ofschoon er ook 3, 4 of 5 in hetzelfde vertrek ziek liggen, geen het minste bewijs of schijn van ontaarding der ziekte, noch van besmetting bespeurd wordt. Dat eindelijk dien ten gevolge de vreemdelingen veilig deze stad kunnen bezoeken, zonder te duchten te hebben, dat zij door

(*Het vervolg op de kant van deze blade.*)

134ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

ZESDE KLASSE.

49ste Lijst, N°. 31838 en 3596, ieder een prijs van *f* 1000.

50ste " " 17887; 16854 en 15357, ieder *f* 1000.

51ste " " 23502, *f* 125.000; 24072 en 25551, ieder *f* 1000.

52ste " " 8467, *f* 1000.

*** Heden werd mij en mijn eenig Zoontje door den dood ontrukt, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote HERMINA JOHANNA LA MOTTE, in den jeugdigen leeftijd van ruim 29 jaren.

Zeven jaren mogt ik met de dierbare Overledene doorbrengen in eenen Echt, welks ongestoord geluk thans slechts strekken kan om mijn verlies dubbel te doen gevoelen, en de wond mijner ziel te sterker te doen bloeden. — De haar geheel eigene zachtaardigheid is haar tot in den laatsten stond bijgebleven; dat hare deugden bij al die de Overledene gekend hebben, in nagedachtenis zullen blijven, daarvan houde ik mij even zeer overtuigd, als van de deelneming mijner vrienden in mijne regtmatige droefheid, zonder dat ik van dezelve schriftelijk behoef verzekerd te worden.

LEYDEN 18 Augustus 1826.

A. J. SUSANNA.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN,

Amsterdam den 21sten Augustus 1826.

Holland,	Werkelijke Schuld	2½ pCt, *f*	51½	à 51¾
	Rest. Uitgesteide dito		13	à —
	Kans-Biljetten		17¼	à 17½
	Stellen van uitgeloten dito		6250	à 6300
	Amortisatie-Syndicat	2½ pCt.	93¼	à 94
	Domein Losrenten	2½ ——	85	à 86
	Handel-Maatschappij	4½ pCt.	84½	à 85½
Frankrijk,	Inschrijving Gvoob	5 ——	1	à —
	Ditto op ditto	3 ——	68½	à 69
Rusland,	bij *Hope* en *Comp.*	5 pCt.	97½	à 98
	Inst. op 's Gravenh.	6 ——	50	à 50½
Pruissen,	Obl. Neg. Londen	5 ——	102	à 102½
	ditto in Londen van 1822		102	à 102½
Spanje,	Obl. bij *Hope* en *Comp.*	5½ pCt.	44¾	à 45
	Nieuwe geld. van 1822		8¾	à 9
Oostenr.,	Obl. bij *Goll* en *Comp.*	5 pCt.	74½	à 75
	ditto	4 ——	5¾	à 6
	Certificaten	2½ ——	40	à 40½
	Neg. Metalliek	5 ——	86½	à 87
	Dito Bank-Actien		1280	à 1285

*** De Ondergeteekende *Directeuren* der SOCIETEIT van *Nederlandsche* SCHEEPSBOUW en SCHEEVAART alhier gevestigd, brengen ter kennisse van de belanghebbenden, dat zij van den 28sten tot den 30sten September eerstkomende, zullen vaceren te hunnen Kantore tot de ontvangst van de derde termijn van betaling, welke met goedvinden van Heeren Commissarissen is bepaald op vijf per Cent, en waarvoor door hen Directeuren in dezer provisionele bewijzen van deelgeregtigdheid zal worden gekwiteerd.

Amsterdam 21 Augustus 1826.

PETRUS SCHEFFER, en ZOON.

*** Men vraagt te HUUR, twee KAMERS, *liefst* een derzelve gestoffeerd, de eene zoo veel mogelijk gelijk vloers, voorzien van alle geriefelijkheden, in de nabijheid van de Beestenmarkt te Leyden. Adres bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, op de Breedestraat te Leyden voornemd.

*** Bij C. C. VAN DER HOEK, Boekhandelaar te *Leyden*, is van de pers gekomen en verzonden:

GUIDE OU DISCRIPTION, *historique et topographique de la ville de Leide, avec un plan de la ville*, ornné, à *f* 1. 90.

DROSZ, de GRONDSLAGEN DER MAATSCHAPPIJ, of, naar den Fransehen Titel, *de Zedekunde en de Staatkunde toegepast*, vertaald door P. DE HAAN, één deel in 8vo., à *f* 3.

Te Leyden by de Wed. ANTHONY en KLOPPER en ZOON, op de Breedestraat.

---

besmetting deelgenooten zullen worden van de thans hier heerschende ziekte.

Aldus opgemaakt en door den president en alle de leden der plaatselijke commissie verteekend in *Groningen* den 17den Augustus 1826.

P. DRIESEN, *Med. Doct. en Professor*, President.
M. J. BUSCH, *Med. Doct. en Stads Physicus.*
N. OUDEMAN, *Med. Doct.*
P. HENDRIKZ, *Med. Doct en Professor.*
F. I. TER BORCH, *Chirurgijn.*
J. G. BRANDTS, *Apotheker*, Secretaris.

's GRAVENHAGE den 21 Augustus. Op Dingsdag den 12 September aanstaande, zullen de Staten Provincial van Holland alhier buitengewoon vergaderen, ten einde te voorzien in de vervulling van het lidmaatschap der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, in plaats van den Heer *Huideeoper*, van Amsterdam, die in de afgeloopene vergadering van gemelde Staten tot die functie is benoemd, doch voor deze benoeming bedankt heeft.

LEYDEN den 22 Augustus. Gister middag, ten half twee uren, is Zijne Koninklijke Hoogh. Prins *Frederik* der Nederlanden, met Hoogstdeszelfs Gemalin en gevolg, deze Stad gepasseerd, van 's Hage komende en zich naar 't Loo begevende.

ZEE-TIJDING.

Sedert onze laatste zijn in Texel binnengekomen J. H. Peter, *de Baron van der Capellen*, van Batavia, J. Fisler, *Cadmus*, van Manados, en O. Smith, van London.

Uitgezeild J. E. Schoebeke, *Henriette*, naar Curaçao en Suriname, C. Fynch, *the Eight Sons*, naar Boston, J. Bauer, naar Vilhanova, P. Crook, naar Gibraltar en Malaga, J. Schreuder, naar Lissabon, J. Kluges, naar Porto, K. B. Tippema en E. C. Kreye, naar Londen.

In het Vlie niets binnengekomen.

Uitgezeild J. Bolwin, naar Hull, F. Vanvertz, naar Gothenburg, H. D. Klatter, naar Dantzig, P. G. Kast, J. H. Kappen en H. B. Niemann, naar Dantzig, H. N. Ramm, naar Rostock, G. J. Bouman en B. P. Faber, naar Noorwegen, N. Seegers, J. Van der Wal en C. F. Smit, op avontuur.

In Texel binnengekomen de Hoop, van Hamburg, Uitgezeild R. D. Lovius en J. Jonkers, naar Hamburg. Het schip *de Baron van der Capellen*, kapt. J. H. Peter, bovengemeld, is den 17 Meij, op 38° 59' Z. breedte en 28° 50' O. lengte gepraaid door Zr. Ms.

---

oorlogs-fregat DE JAVAAN, alles in goeden staat zijnde; als mede van Soerabaya van voornemen St. Helena te doen, doch waren toen van voornemen niet aangekomen. Nog heeft gemelde Kapt. in het kanaal bij Plymouth, den 15 dezer gezien een kof met Dordsche nommer.

Vlag N°. 26, Jonge Jacob, Kapt. K. Korndorffer, van Rotterdam, is den 17 deezes voor het Vlie in goeden staat gepraaid door Zr. Ms. oorlogs-fregat DE JAVAAN, Kapt. H. W. Poel, van Batavia.

Volgens een brief van Batavia van den 18 Maart, zoo het overige der lading van het afgekende Nederlandsch schip *Justus*, van Curaçao gekomen, met het Nederlandsch schip *Mary en Hillegonda*, Kapt. H. Gebouw, naar Rotterdam worden verzonden. Dit schip